

ZPRAVODAJ

ekologických nevládních
organizací

EKOFESTIVAL PŘIVÍTÁ NÁVŠTĚVNÍKY 10. ZÁŘÍ

V květnovém čísle Zpravodaje jsme vás zvali na Ekofestival, který se měl konat v červnu na náměstí Míru v Praze. Z důvodu červnových povodní a kumulace řeky Vltavy, právě v den konání Ekofestivalu, jsme se jej rozhodli posunout na nový termín.

Ekofestival si pro letošní rok zvolil příznačný podtitul, a to Voda hýbe světem. V červnu se názorně ukázalo, že retenční funkce české krajiny je narušena. Voda z ní rychle odtéká a čím dál častěji přicházejí povodně lokálního i celorepublikového významu. Spojením více rozvodněných toků se síla povodňové vlny násobí, stejně jako rozsah škod. Zdravá krajina před suchem i povodněmi chrání levněji a účinněji, než hráze a betonové břehy. Proto je třeba podporovat opatření, jež povedou ke stabilizaci krajinných procesů. I o těchto aspektech se dozvíte více, pokud navštívíte Ekofestival. Nebude na něm totiž chybět například sdružení Arnika, které se zdravou krajinou dlouhodobě zabývá.

Doufejme, že 10. září nás počasí nezaskočí a i další neziskové organizace vám budou moci představit, na čem aktuálně pracují a rádi budou zodpovídat vaše dotazy.

Pokud vás zajímají témata odpovědná spotřeba, povodně a krajina, čistota ovzduší, problematika cyklistické dopravy ve městech či některá jiná, pak se zastavte na Ekofestivalu, budeme se na vaše otázky těšit. Program a pozvánku na Ekofestival najdete uvnitř Zpravodaje.

Zdeňka Šimková, Zelený kruh

Petr Kucka (31) je vášnivý cestovatel. Miluje hory, rád poznává nové kraje i lidi a nejradyji jezdí po světě stopem. Jen málokdy přitom zmizí z jeho obličeje úsměv. Neodradí ho žádné počasí, a snad proto má už velmi dlouhou přezdívku „Ajs“. Před deseti lety se stal dobrovolníkem Greenpeace, a pokud od té doby zrovna nebyl na cestách, pomáhal hlavně s lezeckými akcemi. Dnes v české pobočce této mezinárodní ekologické organizace koordinuje kampaň za ochranu Arktidy a vede programové oddělení. Aktivismus ale rozhodně za kancelářskou práci nevyměnil – ve svém volném čase vede lezecký tým dobrovolníků Greenpeace a i nadále se účastní nenásilných přímých akcí v České republice i v zahraničí.

Rozhovor

Mohl bys představit kampaň Greenpeace Arktida

Hlavním tématem kampaně je aktuální situace v Arktidě, mořský led tam taje velkou rychlostí. Arktické prostředí je ohrožené samotným táním, ale hlavně potenciální těžbou ropy. Donedávna Arktida nikoho nezajímala, z pohledu firem to bylo jen zamrzlé moře, led a sníh. Tím, jak roztává, ukazuje se, že pod ní jsou velká ložiska ropy. Nadnárodní těžařské společnosti vidí příležitost využít bohatství, které se tam skrývá. Problém však je, že jakákoli podmořská těžba ropy je spojena se značnými riziky a negativními dopady na životní prostředí. Hlavní zpráva naší kampaně tedy není Arktida taje, musíme s tím něco udělat, ale Arktida taje a ropné společnosti zde chtějí těžit ropu, což je vysoce rizikové pro životní prostředí.

Komu patří pomyslné podmořské zdroje, které budou k „dispozici“ poté, co Arktida roztaje?

Dvě stě námořních mil od pobřeží států jsou zdroje daného státu. V těchto místech mají svou výlučnou ekonomickou zónu a mohou si zde dělat, co chtějí. Mezi tyto státy patří USA, Norsko, Dánsko, Kanada, Grónsko, Rusko. Pak zde ale existuje malý „flíček“, který je dál než 200 námořních mil a ten teď není nikoho. Státy si o něj mohou požádat dle dohody o mezinárodních vodách. Musí ale prokázat, že je tato část pokračováním jejich pevninského šelfu. Žádosti se překrývají, dá se říci, že požádaly skoro všechny země. Cíl Greenpeace je, aby se státy domluvily na vytvoření chráněné rezervace a v pomyslném „flíčku“ zůstala země nikoho.

Jak si můžeme představit zmiňovaný flíček?

Bude to tak půlka Evropské unie. Plocha Arktidy je měřena od roku 1979. Porovnávají se letní stavy, kdy se v Arktidě vyskytuje nejmenší ledový pokryv. V roce 1979 zde led tvořil 8 miliónu km². Minulý rok bylo zaznamenáno jeho minimum a plocha dosahovala pouhých 3,5 miliónu km². Plocha se tedy zmenšila o více než polovinu, a to nemluvíme o tloušťce ledu, která je obtížně měřitelná. Je možné, že úbytek ledu je tedy ještě mnohem markantnější.

Může se ledový pokryv opět rozrůst v případě, že by přišly dvě tři tuhé zimy?

To momentálně nikdo moc neví. Někteří odborníci říkají, že by mohlo dojít k opětovnému rozšíření ledového pokryvu. Někteří naopak říkají, že už třeba za pět let tam žádný led nebude. Oblíbená fráze „Jde to rychleji, než jsme čekali,“ je zde, myslím, na místě.

Mluvil jsi také o možnostech podmořské těžby ropy. Existují technologie, které by snižovaly riziko spojené s takovou těžbou?

V oblasti Arktidy jde zatím pouze o průzkumné vrty a celá práce je hodně experimentální. Problém je, že to zatím nikdo bezpečně neumí. Těžební společnosti tvrdí, že to umí, ale když si vezmeme třeba příklad havárie vrtné plošiny Deepwater Horizon v Mexickém zálivu v roce 2010, tak vidíme, jak složité je v takových hloubkách pracovat. Zde unik ropy zastavovalo 6500 lidí několik měsíců, a to v teplém, klidném moři a s nejlepší dopravní dostupností. I přesto uniklo 5 miliónů barelů ropy. Shell má ve své havarijním plánu pro Arktidu na zastavení takového uniku vyčleněno šest lodí. Navíc Arktida je opravdu daleko, je tam zima a tma. Pro ilustraci, jak složitá situace kolem podmořské těžby v chladných vodách Arktidy je, si představme, že havárie by se stala například v září. Těžební společnost by měla pouhý měsíc na to, aby havárii zastavila, pak už by byla zamrzlá oblast nedostupná. Pokud by se to nepovedlo, unikala by ropa do dalšího jara, tedy skoro dalších devět měsíců a nikdo by s tím nemohl nic udělat.

Existují nějaké další faktory, které výrazně podporují zákaz těžby v Arktidě?

Ekosystém v Mexickém zálivu je hodně pestrý a bohatý, výrazně robustnější. Dokáže tedy znečištění ropou lépe zvládat a rychleji se s ním vyrovnat. Naproti tomu v chladných mořích je ekosystém chudý. Jednotlivé druhy jsou přizpůsobené na extrémní podmínky, a proto má na ně jakákoli změna mnohem větší vliv a návrat k optimu trvá pak několikanásobně déle.

Navíc v chladných mořích nefungují ani tradiční prostředky odstraňování havárie. Ropa se například spaluje, ale když je zima, tak lze ropu kvůli změně její struktury jen obtížně zapálit. Další věc, která působí problémy je takzvaný ropný sendvič. Pokud se dostane zamrzlá kůra k ropnému škrálopou, dojde k tomu, že se kůra dostane nad tento škrálopou a ropa zamrzne mezi krou a vodou. Ropa se tím konzervuje ve své čisté podobě a čeká zde na jaro, kdy se kry rozlámou a vítr je rozfouká po moři. Po jarním tání se tak ropa může dostat tisíce kilometrů daleko od místa havárie, a nemusí se jí tedy podařit ani najít. Shrnutí, existuje asi milión důvodů, proč na Arktidě ropu netěžít.

Máte nějakou představu o tom, jak dosáhnout zákazu těžby v oblasti Arktidy?

Greenpeace prosazuje, aby se v místě původní Arktidy, které zatím nepatří nikomu, vytvořila chráněná rezervace. Vzniklo by zde místo pro vědu a výzkum. Jednáme s relevantními politiky na různých úrovních. Pomoci s prosazením této myšlenky by mohla například Organizace spojených národů (OSN). V září bude Valné shromáždění OSN, kde by se k tomu měla otevřít debata.

Jak vypadá práce na této kampani v České republice?

Existuje zde několik úrovní. Greenpeace není tak velká organizace, abychom s velkými těžbařskými společnostmi mohli bojovat přímo. Musíme tedy mobilizovat veřejnost. Vysvětlujeme téma veřejnosti a žádáme o podporu. Ukazuje se, že je velmi jednoduché, získat pro toto téma podporu veřejnosti. Pokud zrovna nemá člověk akcie Shellu, tak naši kampaň podpoří, protože je lehce pochopitelné, že těžba je za stávajících podmínek nesmysl a velké riziko. Kampaň má už přes 3 milióny podpisů.

Jak už jsem jí nastínil, další část kampaně je politická. Na úrovni České republiky je třeba jednat s politiky, aby v momentě, kdy se bude o možném vyhlášení rezervace rozhodovat, danou věc podpořili, nebo alespoň zůstali neutrální.

Třetí část kampaně je pak práce s investory, kterou ale v Česku moc neděláme. Investoři měli donedávna informace pouze od těžbařských společností, které je přesvědčovaly o tom, že v souvislosti s podmořskou těžbou neexistují žádné problémy, a že jsou na veškeré možné situace dobře připravení. Od začátku kampaně na jaře 2012 přichází Greenpeace s tím, že poukazuje na problémy a rizika, která těžba může přinést.

Jak taková práce s investory probíhá? Byli jste v této části nějak úspěšní?

Na začátku kampaně jsme vybrali jednu těžařskou společnost jako ukázkový příklad pro snažší komunikaci. Z mnoha důvodů byla vybrána společnost Shell. Skrze sledování činnosti Shell v oblasti Arktidy jsme získala opravdu velké množství skvělých příkladů, jak to dělat špatně.

V minulém roce měl Shell při svých průzkumných vrtech u Aljašských břehů hodně problémů. Veškeré jejich aktivity se opožďovaly, lodě nesplňovaly emisní nařízení a požární předpisy, a tak dál. Nezvládli vyvrtat téměř nic, načali asi dva vrty. Normálně by jim to možná prošlo, ale tím, že jsme na ně začali svítit pomyslnými reflektory, tak investoři znejistěli, a přestali firmy tak masivně podporovat.

Navíc opravdu předčili naše očekávání a některé jejich jednání bylo opravdu neuvěřitelné. Například na nový rok, kdy byla v oblasti ohromná sněhová bouře, táhli vrtanou plošinou z Amerických vod do Kanadských vod, kvůli rozdílu v placení ročních poplatků. Kvůli špatnému počasí, kdy ani rybáři nevyjížděli, se celá operace nepovedla. Jejich loď skončila na břehu a týden trvalo, než ji z místa dostali. Veřejnost se o tom dozvěděla jen díky tomu, že Greenpeace celou oblast monitorovalo a celou situaci nafotilo a zveřejnilo. Jednotlivé neúspěchy nakonec vyvrcholily tím, že Shell ustoupil od svých průzkumných plánů na rok 2013 a letos zde nebudou probíhat žádné ropné vrty.

Jaká je tedy situace teď?

Shell se opravdu letos pouze připravuje na další rok. Vědí, že nemohou udělat další chyby. Jako hlavní úspěch vnímám nejen to, že Shell svoji činnost prozatím zastavil, ale také to, že celou situaci sledují i další těžařské firmy. Vidí, že těžba zde opravdu není tak jednoduchá a začínají ve svých časových plánech zpomalovat. Za tak krátké trvání kampaně to považuji za velký úspěch, a nejen to, ale i řadu menších úspěchů, na které je tento rozhovor příliš krátký.

CO SE DĚJE?

Zelený kruh: [Rušíme Ekofestival „Voda hýbe světem“, jdeme pomáhat k Vltavě](#)

Oslavovat životodárné vlastnosti vody nám připadlo nemístné. Plánovaný Ekofestival jsme oddálili a namísto něj jsme pomáhali tam, kde bylo třeba. Pražské náměstí Míru mělo být 4. června po celý den oživené komunitním festivalem životního prostředí na téma „Voda hýbe světem“. Sedmý ročník Ekofestivalu měl zahájit oslavy světového dne životního prostředí a letos se svým tématem přihlásit k probíhajícímu mezinárodnímu roku vodní spolupráce. Ekofestival proběhne v náhradním termínu v září tohoto roku.

Společná TZ: Arnika, Calla, Zelený kruh a další: [Co provede Chalupa s energetickou koncepcí?](#)

Jak mají být hodnoceny dopady Kubovy verze státní energetické koncepce na životní prostředí, navrhly ekologické organizace ministři životního prostředí Chalupovi. Odmítají totiž, aby bylo posouzení pouze formální a s předem jasným závěrem. V souladu se zákonem proto žádají porovnání různých variant koncepce. Chtějí, aby se jedním z klíčových ukazatelů pro hodnocení koncepce stalo snižování emisí skleníkových plynů. V rozporu se zákonem se posouzení také vyhýbá přeshraničním dopadům, jako je znečištění ovzduší či rizika jaderné havárie.

Související:

Calla, Hnutí Duha a další: [Další místa pro nové nepotřebné jaderné elektrárny](#)

Zelený kruh: [Vysvědčení pro Tomáše Chalupu](#)

S nastalým koncem školního roku přišla chvíle i pro shrnutí činnosti ministra Tomáše Chalupy. Kancelář Zeleného kruhu se pokusila sečíst všechny pozitivní ministrovské kroky a došla k tomu, že ví s jistými výhradami o jediném: nastartování Nové zelené úsporám. I s ohledem na to podrobna infografika s vysvědčením, kterou si můžete prohlédnout na <http://zelenykruh.cz/dokumenty/chalupa.html> končí nelichotivým výsledkem. Tomáš Chalupa byl dle Zeleného kruhu dosud vůbec nejhorším ministrem životního prostředí.

Hnutí Duha: [Jedovatá chemie v NP Šumava byla povolena nezákonně](#)

Úředníci ministra Chalupy prohráli další soud s Hnutím DUHA. Speciální výjimku k používání jedovatých postřiků v Národním parku Šumava vydala jeho správa nezákonně. Krajský soud v Českých Budějovicích dal za pravdu žalobě Hnutí DUHA a výjimku vydanou v roce 2012 zrušil. Rozsudek uvádí, že aplikace jedovatých látek hubí nejen kůrovce, ale ohrožuje chráněného tetřeva a může způsobit úhynutí mnoha jedinců dalších druhů hmyzu.

Arnika: [Povodeň v Praze ukazuje na špatné územní plánování](#)

Úbytek zeleně a zastavování zátopových území, to jsou dva hlavní faktory, které podle Arniky přispěly k rozsahu současných povodní v Praze. Pražští politici a úředníci totiž zřejmě neberou při rozhodování o územním plánu a povolování nové výstavby v Praze do úvahy možnost povodní. V Praze vyrostly celé čtvrti v záplavových oblastech a město rychle ztrácí také zelené a nezastavěné plochy, kde se voda může zasakovat do půdy. Namísto toho voda rychle odtéká z betonových a asfaltových ploch kanalizací do už tak rozvodněných rozvodněného toků.

Arnika: [Alej roku 2013](#)

Jsou jich u nás tisíce kilometrů, patří k české i moravské krajině, lemují silnice i zapadlé stezky – aleje. Tu nejkrásnější a s nejsilnějším příběhem budou už potřeby hledat profesionální i amatérští fotografové v Čechách, na Moravě i ve Slezsku. Sdružení Arnika zahajuje anketu Alej roku 2013,

jejímž hlavním tématem letos je „Život v alejích“. Nominovat svou oblíbenou alej nebo fotogenický úlovek z dovolené mohou lidé od dnešního dne až do poloviny září. Dalších šest týdnů pak budou lidé na webu www.alejroku.cz moct dát hlas stromořadí, které je nejvíce osloví.

Econnect: [Portál pomohl i při povodních](#)

ZmapujTo.cz je primárně zaměřeno na mapování rozšířeného nešvaru - černých skládek v našich městech i přírodě. V reakci na současnou povodňovou situaci se však autoři projektu rozhodli aplikaci rozšířit tak, aby pomohla s likvidací následků povodní. Konkrétně s hlášením a následným úklidem povodňových odpadů. Ne každému totiž velká voda něco vzala, mnohým take přinesla nechtěný "dárek" v podobě naplaveného odpadu, který bylo třeba urychleně odstranit. Lidé tak mohli naplavený odpad zdokumentovat a obratem nahrát na web ZmapujTo.cz.

Pražské matky: [Chodci sobě - procházka ulicemi města upravenými z iniciativy občanů](#)

Pražské matky v červnu uspořádaly komentovanou procházku po Královských Vinohradech s cílem ukázat občanům možnost, jak mohou svými silami přispívat ke zlepšování dopravního prostoru pro chodce, a seznámit je se svým webovým portálem Chodci sobě i dalšími projekty a aktivitami, které jim v jejich snahách mohou pomoci. Sdružení tak navázalo na happening Parádní procházka uspořádaný před několika lety v rámci Evropského týdne mobility společně s o. s. Oživení a iniciativou Auto*mat, jehož záměrem bylo poukázat na půvab a možnosti pěší dopravy ve městě.

Arnika: [Stačila by kotelna na biopaliva, spalovna je zbytečně riziková](#)

Místo kotelny na biopaliva zbytečná spalovna, nechuť průběžně měřit emise nebezpečných dioxinů, zásadní nesrovnalosti v počtech pracovních hodin a kapacity spalovny nebo ohrožení kvalitní recyklace v Karlovarském kraji. To jsou některé výhrady, které uplatňuje Arnika v procesu posuzování vlivu hrozící chebské spalovny na životní prostředí. Své připomínky už poslali karlovarskému krajskému úřadu. Kontroverzní projekt na Švédském vrchu

prosazuje firma Terea, která je z poloviny ve vlastnictví města Chebu.

Změna klimatu: [Svět má namířeno k oteplení o 3,6 až 5,3 stupně Celsia](#)

Emise oxidu uhličitého loni v celém světě dosáhly rekordně vysokých hodnot: celkový objem vzrostl o 1,4 procenta na 31,6 miliardy tun. Nejvíce se na tom podílela Čína, ve Spojených státech a v Evropě naopak objem emisí klesl.

Související: [Teplejší svět uvrhne miliony lidí do chudoby](#)

Související: [STUŽ: Začneme konečně řešit příčiny, ne následky](#)

Související: **Greenpeace: [Povodně a mlčení o klimatu](#)**

Děti Země: [Výhra občanů: Soud zrušil povolení o kácení dřevin pro D8 u Řehlovic](#)

Jde o dvanáctou soudní výhru občanů nad státem Na základě žaloby Děti Země z května 2011 zrušil Krajský soud v Ústí nad Labem dne 22. května 2013 rozhodnutí ObÚ Řehlovice o vykácení 410 stromů a keřů na ploše 598 m² v trase dálnice D8 Lovosice – Řehlovice i potvrzující rozhodnutí Správy CHKO České středohoří.

Greenpeace: [Reforma evropského rybolovu dohodnuta](#)

Konec plundrování oceánů evropskou flotilou průmyslových rybářů je na obzoru. Po dvouletém vyjednávání se Evropský parlament a Rada dne 31. května dohodly na základním znění reformy Společné rybářské politiky EU (SRP). Společně s finišem jednání vrcholí i čtyřletá celosvětová kampaň Greenpeace za udržitelnou rybářskou politiku, a to také v České republice. Reforma má zastavit nadměrný rybolov, obnovit zdecimované populace komerčně lovených ryb a přesměrovat dotace v řádech miliard eur z průmyslového destruktivního rybolovu na podporu udržitelného lovu a chovu ryb.

Greenpeace: [Obnovení komerčního lovu velryb na Islandu](#)

Greenpeace silně kritizuje obnovení komerčního lovu plejtváka myšoka, ke kterému přistoupil islandský velrybář Kristjan Loftsson. V průběhu operace, kterou zaštitila islandská vláda, plánuje jeho společnost toto léto ulovit až 180 plejtváků. Greenpeace zdůrazňuje, že tato operace proběhla navzdory zákazu komerčního lovu velryb, který vyhlásila Mezinárodní velrybářská

komise (IWC). Plejtvák myšok je také uveden na Červeném seznamu ohrožených druhů Mezinárodní unie pro ochranu přírody (IUCN).

Auto-Mat: [Zaměstnanci najezdili na kole milion kilometrů a ušetřili sto tun CO2](#)

Bezmála milion kilometrů ujelo 3 860 účastníků kampaně Do práce na kole, rozdělených do 1 327 týmů ze 776 firem a institucí. Dvaadvacetkrát by dokázali objet zeměkouli. Díky tomu, že nechali pro své cesty do zaměstnání auto v garáži, ušetřili 97 tun oxidu uhličitého, jenž způsobuje změny klimatu. Jízdou na kole uspořili 4,2 milionu korun za benzín, opotřebení aut a poplatky. Do soutěže se zapojilo jedenáct českých a moravských měst.

Související: [Titul „Cyklozaměstnavatel roku 2013“ získala v Praze Zentiva](#)

Oživení: [Bez protikorupčních reforem se bude politická krize opakovat](#)

Podle protikorupčních organizací musí být hlavní prioritou nové vlády přijetí protikorupčních reforem, aby se současná politická krize nemohla opakovat. Varují také, že bez urychleného přijetí zákona o státním zastupitelství hrozí vyšetřovatelům, že se opět ocitnou pod politickými tlaky. Štěpán Rattay, Oživení. "Klíčové protikorupční reformy se dají schválit během několika měsíců. Většina z nich je již napsána, díky projektu Rekonstrukce státu je pro ně vyjednána široká shoda expertů, byznysu, padesátky poslanců napříč stranami. Stačí už pouze politická vůle na nejvyšší úrovni."

Pro-Bio: [Česká biopotravina 2013](#)

Dvanáctý ročník soutěže Česká biopotravina roku je v plném proudu. Výrobci biopotravin z tuzemských surovin i samotní ekologičtí zemědělci se mohou zúčastnit klání o titul Česká biopotravina roku 2013. Přihlášky je nutné doručit na adresu PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců do 23. srpna 2013.

Hnutí Brontosaurus: [Dobrovolníci opět vyráží pomáhat dětem do Malého Tibetu](#)

Již poosmé vyráží naši dobrovolníci do Mulbekhu učit děti a pomáhat stavět jejich novou školu. Skupina 25 dobrovolníků bude vyučovat děti z vesnice Mulbekh dramatickou výtvarnou výchovu, angličtinu, biologii, fyzikální experimenty a tělocvik. Na konci čtrnáctidenního pobytu ukážou děti nabyté znalosti rodičům na závěrečném představení. Po představení

odjedou společně s dobrovolníky na dvoudenní piknik v přírodě. Uprostřed pobytu zažijí

dobrovolníci dvoudenní výuku buddhismu přímo v klášteře vesnice Mulbekh od tamních mnichů.

LEGISLATIVA

Z činnosti Poslanecké Sněmovny

Červnová schůze Poslanecké Sněmovny byla poněkud ochromena politicko-kriminalistickým děním na vládní úrovni a z toho důvodu nestihla projednat velkou část svého programu.

To se vztahuje i na všechny prováděcí předpisy k novému občanskému zákoníku, které mají být účinné od 1. 1. 2014. Vzhledem k tomu, že jak legislativní potřeba, tak politická k jejich přijetí stále existuje, lze očekávat, že budou projednány buď na mimořádné příští schůzi, nebo na další schůzi, pakliže nedojde k rozpuštění Sněmovny.

Schůze

Příští schůze Sněmovny se bude konat mimořádně v červenci či v srpnu, a na programu bude mít hlasování o důvěře vládě, případně o rozpuštění Sněmovny a předčasných volbách. Následující předpisy čekají na hlasování ve třetím čtení:

- *Návrh zákona o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva (tisk č. 1004)* – Návrh pod záminkou přizpůsobení daňových zákonů novému občanskému zákoníku obsahuje rozsáhlé změny daní z příjmu, včetně takových, které se nepříznivě dotýkají neziskových organizací. Zelený kruh se mu intenzivně věnuje, zatím se se hlasování o návrhu odehrává po politické linii, přičemž (bývalá) vládní koalice je pro a opozice proti zákonu
- *Návrh zákona o veřejných rejstřících fyzických a právnických osob (tisk č. 986)* – Návrh obsahuje přesun rejstříku občanských sdružení (budoucích spolků), ze správy Ministerstva vnitra k soudům.
- *Návrh zákona o statusu veřejné prospěšnosti (tisk 989)* – Návrh specifikuje podmínky, za kterých neziskové organizace budou moci dosáhnout na tzv. status veřejné prospěšnosti, který podle záměru má být podmínkou pro získání některých daňových, případně i jiných benefitů. Ve dtuhém čtení se objevil pozměňovací návrh poslanců Řápkové, Baura a Husáka, vypracovaný ve spolupráci s Asociací veřejně prospěšných organizací (AVPO), který by v případě přijetí zvýšil administrativní zátěž nutnou pro získání statusu. Zelený kruh inicioval společný dopis několika asociací neziskových organizací a nadací kritizující pozměňovací návrh.

- *Návrhy zákona o národním parku Šumava (sněmovní tisky 435 a 998)* – Oba návrhy, jeden vládní, druhý Plzeňského kraje, značně oslabují ochranu přírody v národním parku. Poslední dobou se objevuje snaha je sloučit do jednoho a tak zvýšit jejich šance na přijetí.
- *Novela zákona o hospodaření s energií (tisk 1006)* – Návrh poslanců Dědiče a Bauera, který byl podpořen vládou, ruší energetické certifikáty budov a nahrazuje je povinností vlastníků předložit vyúčtování dodávek energií za uplynulé tři roky

Senát

Červnová schůze Senátu byla prodloužena do července. Projednává se mimo jiné Evropská strategie pro alternativní paliva a Sdělení Evropské komise o zajištění fungování vnitřního trhu s energií.

Vláda

Vláda v červnu projednávala řadu mimořádných materiálů týkajících se povodní, včetně sesuvu na stavbě dálnice D8. Dále vláda schválila Dopravní politiku pro roky 2014 – 20 s výhledem do roku 2050.

- **Probíhá SEA řízení k následujícím dokumentům:**
- **Dopravní sektorové strategie 2. fáze** – Veřejné projednávání
- **Aktualizace Státní energetické koncepce České republiky** - Podléhá dalšímu posuzování
- **Změna č. 4 Operačního programu Podnikání a inovace 2007 – 2013** – Oznámení
- **Program rozvoje venkova České republiky na období 2014 – 2020** – Oznámení

ZAHRANIČÍ

Backloading se hlasuje, kompromis je příliš slabý

Plenární zasedání Evropského parlamentu bude znovu hlasovat o dočasném stažení 900 milionů emisních povolenek ze systému EU ETS. Mezi europoslanci ve výboru pro životní prostředí totiž vznikl nový kompromis. Ten je podle kritiků příliš slabý na to, aby mohl cenu povolenek výrazně ovlivnit. Záležet tak prý bude na strukturálních změnách v systému.

Dočasné stažení 900 milionů emisních povolenek ze systému aukcí má za sebou další důležité hlasování. Dne 19. června odpoledne schválil svou zprávu výbor ENVI v Evropském parlamentu. Následně ji bude hlasovat plenární zasedání ve Štrasburku. Výbor se dohodl na kompromisním řešení, které vychází z návrhu rakouského europoslance **Richarda Seebera** (EPP).

Povolenky bude moci Evropská komise z trhu v roce 2014 stáhnout. Již v následujícím roce ale budou muset být vráceny zpět do systému. V původním návrhu směrnice se přitom počítalo s jejich navrácením nejdříve v roce 2018.

Euractiv.cz: [Backloading povolenek jde do plenárního hlasování, kompromis je prý ale příliš slabý](#)

Euractiv.cz: [Systém emisního obchodování čeká další důležité hlasování](#)

Testy jaderných elektráren budou asi každých šest let

Evropská komise chce zavést pravidelné kontroly evropských jaderných elektráren, které budou probíhat každých šest let. Uvádí se to v návrhu z 13. června, který mění směrnici o jaderné bezpečnosti z roku 2009.

„V Evropě je v současnosti v provozu 132 jaderných reaktorů. Naším úkolem v Komisi je zajistit, aby u každého z těchto reaktorů byla nejvyšší prioritou bezpečnost,“ řekl knávrhu evropský komisař pro energetiku Günther Oettinger. V případě prodlení či neprovedení může Evropská komise zvážit vyslání ověřovací návštěvy do daného státu. Každá elektrárna musí mít navíc středisko reakce na mimořádné situace, které je chráněno proti radioaktivitě, zemětřesením nebo záplavám.

Směrnice pak členským státům ukládá, aby vnitrostátní dozorové orgány a provozovatelé elektráren vypracovali strategii, kde popíší, jak budou informovat veřejnost v případě havárie. Stavba nových jaderných elektráren musí probíhat tak, aby případné porušení jádra reaktoru nemělo následky i pro okolí mimo elektrárnu. Jaderné elektrárny se nacházejí ve 14 zemích Evropy, nejvíce ve Francii.

Euractiv.cz: [Komise chce evropské jaderné elektrárny testovat po šesti letech](#)

Proběhla veřejná fáze SEA na SEK

Během června bylo možné podávat připomínky ze strany veřejnosti k Aktualizaci Státní energetické koncepce (SEK), kterou minulý rok připravilo ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO). Ministerstvo životního prostředí (MŽP) má nyní vypracovat stanovisko, na základě kterého bude koncepce posuzována z hlediska environmentálních dopadů. Posudek bude poté předložen k veřejné debatě a teprve pak bude moci vláda SEK finálně schválit.

Proces posouzení vlivu SEK na životní prostředí (SEA) byl zahájen 14. května. Nová Státní energetická koncepce by měla určit podobu české energetiky na příštích třicet let. MPO v jejím návrhu počítá s utlumením výroby energie z uhlí, která má být z velké části nahrazena energií jadernou. Rozvíjet by se měly také obnovitelné zdroje energie, ty se ale budou muset obejít bez dotací a finanční podpory státu. Pozornost věnuje koncepcí i energetickým úsporám a zabývá se také energetickým využitím odpadů.

Návrh SEK vzbudil v minulém roce poměrně velkou pozornost a také kritiku, zejména ze strany environmentálních organizací. Těm se mimo jiné nelíbí to, že některé kontroverzní body ministerstvo přesunulo do návrhu Surovinové politiky ČR, která je projednávána paralelně. Euractiv.cz: [Schvalování energetické koncepce pokračuje, na řadě jsou environmentální dopady](#)

Slevy pro velké odběratele elektřiny

Zastavit podporu pro nové obnovitelné zdroje a ulevit největším spotřebitelům od vysokých cen elektřiny – energeticky náročné obory žádají po vládě, aby řešila problém drahé elektrické energie, jejíž cenu podle nich zvedá hlavně příspěvek na obnovitelné zdroje. Inspiraci prý může hledat v Německu. Tamní model ale aktuálně čelí kritice ze strany Evropské komise. Celková podpora pro výrobu elektřiny z POZE se má letos vyšplhat na 44,4 miliard korun. Ze státního rozpočtu bylo pro tyto účely vyčleněno 11,7 miliard. Zbytek nákladů na financování podpory nesou právě spotřebitelé, kteří v letošním roce na podporované zdroje přispívají 583 Kč/MWh. Zátěž je přitom stejná pro průmysl i domácnosti.

Jenže energeticky náročné obory si stěžují, že zvyšování cen elektrické energie ničí jejich konkurenceschopnost na evropské i globální úrovni. Požadují po vládě, aby tuto situaci vyřešila a energeticky intenzivní průmysl před rostoucími náklady chránila. Inspirovat by se prý přitom mohla v Německu nebo Francii, které pro tento průmysl zavedly úlevy. „Je potřeba říci, a to v debatě uniká, že podpora OZE je pouze narovnáním stavu, kdy konvenční zdroje dostávají podporu ze státního rozpočtu skrytě,“ dodal Štěpán Chalupa, viceprezident Asociace pro větrnou energii.

Euractiv.cz: [Budou velcí odběratelé v ČR platit za elektřinu méně?](#)

Změna v průkazech energetické náročnosti budov

Zastavit podporu pro nové obnovitelné zdroje a ulevit největším spotřebitelům od vysokých cen elektřiny – energeticky náročné obory žádají po vládě, aby řešila problém drahé elektrické energie, jejíž cenu podle nich zvedá hlavně příspěvek na obnovitelné zdroje. Inspiraci prý může hledat v Německu. Tamní model ale aktuálně čelí kritice ze strany Evropské komise.

Českou republikou už delší dobu hýbe debata o tom, jak vyřešit problematiku rostoucích cen elektřiny pro spotřebitele. Pozornost se zaměřuje na financování podporovaných zdrojů energie (POZE), které mají zákonem garantovanou výkupní cenu po dobu 20 let. Patří mezi ně obnovitelné zdroje energie (OZE), druhotné zdroje a kombinovaná výroba elektřiny a tepla. Celková podpora pro výrobu elektřiny z POZE se má letos vyšplhat na 44,4 miliard korun. Ze státního rozpočtu bylo pro tyto účely vyčleněno 11,7 miliard. Zbytek nákladů na financování podpory nesou právě spotřebitelé, kteří v letošním roce na podporované zdroje přispívají 583 Kč/MWh. Zátěž je přitom stejná pro průmysl i domácnosti.

V souvislosti s novelou zákona ministerstvo také navrholo, aby v budoucnu největší odběratelé elektřiny přispívali na podporu POZE méně než ostatní spotřebitelé.

Euractiv.cz: [Pravidla pro průkazy energetické náročnosti budov se budou měnit, otázka je jak](#)

Společenská zodpovědnost firmám někdy úspěch nepřináší

Komunikace firem o jejich CSR aktivitách není nic nového. Vůbec první případ, v němž společnost upozornila na své zodpovědné chování, se stal již v roce 1790 ve Velké Británii, kdy se dámy ze střední třídy a manželky obchodníků pohoršovaly nad pracovními podmínkami otroků na jamajských cukrových plážích. Cukr, který se odtud vyvážel, se označoval jako „krvavý“. Komunikace o CSR může být navíc ošidná, a firmy

by proto neměly váhat s vytvořením kvalitní komunikační strategie, kterou se budou striktně řídit. Chybně zvolená strategie může firmám více uškodit než pomoci, tvrdí Webb. Jako příklad uvedl případy, kdy se společnosti uchylovaly k reklamám, které se opíraly o tzv. greenwashing, tedy k prezentování sebe sama jakožto ekologicky smýšlející firmy, a to i přesto, že to nebyla pravda. V očích zákazníků je to silně poškodilo.

Euractiv.cz: [Jsou společensky zodpovědné firmy úspěšnější?](#)

Požadavky na větší informovanost o složení a původu potravin

Evropská unie vstupuje do diskuse o bezpečnosti potravin novým legislativním nařízením. Někteří odborníci ale tvrdí, že je spíše nutné efektivněji vymáhat stávající zákony. Jednou z pák je zveřejňování názvů těch podniků, které nabízejí nevyhovující potraviny.

Evropská unie se snaží o sjednocený postup a přijímá legislativu na základě takzvaného principu sledovatelnosti výrobku. To znamená, že samy potravinářské podniky mají zajistit a zdokumentovat informace o zboží v celém dodavatelském řetězci. Za správnost údajů o potravině je odpovědný provozovatel potravinářského podniku, pod jehož jménem je uváděna na trh.

Euractiv.cz: [Nejúčinnějším opatřením proti závadným potravinám je informovanost, tvrdí EU](#)

DOPORUČUJEME

I v roce 2013 vás budeme informovat o zajímavých akcích ekologických nevládních organizací a nejen jich. Podívejte se na **tipy z kanceláře Zeleného kruhu**.

Tipem Zeleného kruhu se pro měsíc červen stává opět Ekofestival, který se uskuteční 10. září na náměstí Míru (Praha 2). Naším tipem není jen proto, že jej organizuje Zelený kruh, ale také proto, že se na něm prezentují ekologické nevládní organizace z celé České republiky. Představí návštěvníkům své aktivity, poradí a zodpoví dotazy týkající se nejen tématu odpovědné spotřeby. Návštěvníci se mohou také těšit na zajímavé aktivity připravené nejen pro děti ale i dospělé, nabitý hudební program, BIO a FairTrade lahůdky a občerstvení a mnoho dalšího.

KDE SEHNAT PENÍZE

Nadace Partnerství: Výsadba stromů pro NNO

Zlepšete vaše životní prostředí. Vysadte společně stromy, které vám později poskytnou čistější vzduch, příjemný stín i hezčí místo k procházkám. Grantová uzávěrka je 21. srpna 2013. Maximální výše grantu je 30.000 Kč. Bližší informace na [webových stránkách nadace](#).

CO SI PŘEČÍST

Guidance to foster green public procurement

Veřejné úřady utratí ročně 2 triliony Euro, což se rovná 19 % evropského hrubého domácího produktu. Pokud by tedy úřady pořizovaly pouze služby šetrné k životnímu prostředí, nejen, že by to rozšířilo jejich nabídku, ale rovněž by je to zpřístupnilo na trhu a snížilo jejich cenu. Mimo jiné, pořizováním ekologických služeb a výrobků úřady stimulují dané odvětví.

Eeb.org: [GUIDANCE TO FOSTER GREEN PUBLIC PROCUREMENT](#)

Glyphosate briefings: reason for concern

Glyfosfát je nejrozšířenější přípravek na hubení plevelů a nejčastěji používaný herbicid v Evropě. Je zcela nepostradatelný při pěstování řady GMO plodin, neboť ty jsou na něj velmi často adaptované. Objevují se ovšem pochyby o vlivu glyfosfátu na lidské zdraví, zvláště pak na produkci hormonů, a jeho dopad na širší životní prostředí. Testy nyní prokázaly, že se vyskytuje v lidském těle. Dle studie se prokázalo, že jej obsahuje moč téměř poloviny lidí výzkumného vzorku z 18 států EU. Studie předkládá podrobné informace o rizicích glyfosfátu.

Foeurope.org: [Glyphosate briefings: reason for concern](#)

Veronica: [V ČR je už více než 30 slaměných domů](#)

V České republice stojí více než tři desítky domů izolovaných slaměnými balíky. Zateplení šetří majitelům náklady na topení, snižuje náklady na výstavbu či rekonstrukci domu a hlavně šetří životní prostředí. Sláma je na rozdíl od polystyrenu přírodním a obnovitelným materiálem. Prozkoumejte naši [databázi](#) více než 30 slaměných domů, většinu z nich jde navštívit a

na vlastní oči se přesvědšit, jak takové domy vypadají.

Veronica: [Přínosy našich ekologických projektů](#)

Zajímají vás aktuální údaje o přínosech našich ekologických projektů? Již od počátku vzniku modelových projektů monitorujeme jednotlivé stavby, sledujeme spotřebu, provozní údaje a další data. V roce 2008 vznikla unikátní studie "Co přinesly projekty v Hostětíně", kde je hodnocení projektů z hlediska ekologického, ekonomického a sociálního. Nyní vydáváme aktualizovanou verzi, doplněnou o celou řadu údajů. Můžete si ji stáhnout na <http://www.hostetin.veronica.cz>
Související: [Výroční zpráva za rok 2012](#)

Greenpeace: [České uhelné elektrárny zabijí téměř 1 700 lidí ročně](#)

Podle nové studie expertů ze Stuttgartské university a na ni navazující publikace Greenpeace „Tiší zabijáci jsou evropské uhelné elektrárny každoročně zodpovědné za předčasné úmrtí 22 300 lidí. Studie detailně vypočítává negativní zdravotní účinky způsobené největšími uhelnými zdroji v EU. Provoz českých uhelných elektráren a tepláren zkrátí podle výsledků studie životy Evropanů o 18 088 roků života, což odpovídá 1 686 předčasným úmrtím. To je více než dvojnásobek počtu lidí, kteří v loňském roce zemřeli na českých silnicích.

Greenpeace: [Pesticidy: tajná přísada v čínských bylinných produktech?](#)

Tradiční čínské bylinky jsou dobře známé pro svůj medicínský přínos, ale vyšetřování Greenpeace Východní Asie odhalilo, že jsou pokryty toxickým koktejlem pesticidů, které představují dlouhodobé zdravotní riziko. V Číně jsou tyto bylinné produkty hojně využívány při každodenním vaření a jsou součástí místního kulinářského dědictví. Mimo Čínu tyto bylinky také konzumují lidé, kteří se zajímají o alternativní medicínu. Celosvětový trh se odhaduje na 60 miliard dolarů ročně a rychle roste. Východoasijská kancelář Greenpeace však ve své zprávě *Čínské bylinky: elixír zdraví nebo pesticidový koktejl?* popisuje, jak testovali 65 vzorků čínských bylinných produktů a zjistili, že jsou doslova obalené zbytky pesticidů – a to dokonce i takovými, které jsou v Číně zakázány.

CDE: [Tlusté kočky, kam se podíváš](#)

Zhodnocení druhého obchodovacího období EU ETS. Infolist se ohlíží za právě skončeným druhým kolem EU ETS a firmami, které na svých kontech mají největší přebytky povolenek.

Brontosaurus: [Kde sehnat chybějícího organizátora a nabídnout své zkušenosti?](#)

Chceš začít pořádat dobrovolnické akce se zkušenými organizátory, nebo hledáš nové posily do týmu? Dej o tom vědět ostatním. Využij nové fórum, které jsme spustili na webu programu [Vzdělávání - "dohazovadlo"](#). V něm můžeš jak nabídnout ostatním organizátorům Hnutí Brontosaurus své dovednosti, tak sehnat nové parťáky.

AKCE

Komentovaná prohlídka "Život na statku"

Povíme vám to nejzajímavější z historie Toulcova dvora a pak už budete chodit s naším průvodcem od jednoho zvířátka k druhému a budete se postupně dozvídat zajímavé informace z jeho života, které Vás mnohdy překvapí. Prohlídka se koná v sobotu 13. července 2013 15:00 - 16:30
Více informací [zde](#).

GreenCamp 2013 - CHKO Třeboňsko

GreenCamp je letní workshop pořádaný studenty Katedry ekologie a životního prostředí Univerzity Palackého v Olomouci. Týdenní workshop je určen pro všechny středoškolské studenty, kteří se zajímají o přírodu, ekologii a biodiverzitu a chtějí aktivně rozvíjet svoje znalosti a zkušenosti. Letošní již 5. ročník bude probíhat ve dnech **7. - 14. července** v obci Lužnice ve spolupráci se Správou CHKO Třeboňsko. [Více zde](#).

Lipka: Skřítkci aneb dobrodružné odhalování malých tajemství přírody

Přijedte objevovat se svými dětmi tajemství přírody na letní pobytový tábor. Zázemím pro rodiny bude budova Rychty v Krásensku na okraji Moravského krasu a Dražanské vrchoviny. Tábor se koná v termínu **pondělí 15. července 2013 - sobota 20. července 2013** a je určen pro rodiče/prarodiče s dětmi (0 – 7let). [Více nejen o této akci najdete zde](#).

Letní škola přírodního stavitelství a soběstačnosti

Osada Bílé Karpaty. Intenzivních deset dnů teoretické i praktické výuky vám rozšíří obzory v oblasti alternativních stavebních technik nebo samozásobitelství. Pořádá o. s. Ekovesnice. Podrobnosti [zde](#).

Hnutí DUHA: [Týdny pro les a divočinu](#)

Máme za sebou již krásných 16. sezón pomoci českým luhům, hájům a lesům. Přidejte se k nám letos i vy. Poznáme společně místa pro přírodu, seznámíme se s novými lidmi, pomůžeme zvýšit schopnost krajiny zadržovat povodně, zažijeme les a krajinu jinak, obklopíme se přírodou a poznáme její další taje. Ubytování a strava je pro vás připravena za **drobný poplatek**. Po přihlášení na turnus vás vyzveme k zaplacení tohoto poplatku. Akce se koná **28. 06. 2013 - 08:00 až 04. 08. 2013 - 18:00** po celé ČR. Stačí vyplnit přihlašovací [formulář](#) nebo poslat email na eliska.kvitova@hnutiduha.cz

Hnutí DUHA: [Exkurze napříč národními parky Šumava a Bavorský les](#)

Zajímává vás, jak se vyvíjí příroda, když se jí nechá prostor a čas? Chtěli byste poznat střeoevropskou divočinu na vlastní oči a kůži? Přihlaste se na náš každoroční poznávací pochod, který se koná **22. 08. 2013 - 08:00 až 26. 08. 2013 - 09:00**. Přihlášku naleznete [zde](#). Kontakt: marcela.povolna@hnutiduha.cz.

Veronica Hostětín: Zelená dovolená v Bílých Karpatech – plná slunce

Pojďte s námi poznávat malebnou bělokarpatskou přírodu, řemesla, ovocnářské tradice a domácí ekologii v praxi v srpnovém termínu **25. - 29. srpna**. Hostětín je proslavený jako ekologická vesnička, do které zavítal dokonce i britský princ Charles při své návštěvě České republiky. Vydejte se po jeho stopách. Ekologický penzion a vyhlášené hostětínské biomošty čekají na vás. Více informací <http://www.hostetin.veronica.cz>

Hnutí Duha: [E-learningový kurz Škola občanské iniciativy](#)

E-learningový kurz se dotkne vedení veřejně prospěšných aktivit a kampaní, získávání finančních prostředků pro činnost sdružení nebo neformálních skupin, práce s médii a

dobrovolníky. Texty jsou tvořeny na základě zkušeností mnoha odborníků a lektorů.

Kurz je zdarma otevřen všem zájemcům od 1. 6. 2013 do 1. 9. 2013

Registrace a více informací naleznete na <http://hnutiduha.cz/soi/>

Hnutí Brontosaurus: [Kam s námi v červenci?](#)

Prázdniny se blíží mílovými kroky, někteří si jich naplno užívají už teď. Změnili se tvé plány a v kalendáři přibylo pár volných dní? **Zaplň** je brontosauřími tábory, které mají ještě volná místa na červenec. Přehled táborů [zde](#).

Permakultura (CS): Dílna pro učitele permakultury

Víkendové setkání pro zájemce o učení permakultury se uskuteční od **2. 10 do 9. 10**. Permakultura - design trvale udržitelných lidských sídel, pozemků, krajiny a zahrádek - si u nás získává stále víc příznivců. Uvažujete o tom, že byste chtěli permakulturu učit? Pak by vás mohl zajímat víkendový workshop o učení

permakultury, který pořádají neziskové organizace Permakultura(CS) a PermaNet. Bližší informace o akci a dalších plánovaných aktivitách [najdete na stránkách sdružení](#).

PRÁCE

Toulcův Dvůr: Hledáme hlavní/ho lektora/lektorku výukových programů

Na Toulcově dvoře hledáme vhodné kandidáty s VŠ vzděláním, kladným vztahem k dětem a přírodě a schopností vést a motivovat tým lektorů na pozici "Hlavní lektor/ka ekologických výukových programů". Předpokládaný nástup v září 2013. V případě zájmu o tuto pracovní pozici nám zašlete do 31. července 2013 Váš strukturovaný životopis a motivační dopis na email: stebelska@toulcuvdvur.cz.

Zpravodaj připravili: Adriana Bínová, Jan Skalík, Zdeňka Šimková a Aleš Ziegler

Projekt, v jehož rámci je Zpravodaj připravován, byl také finančně podpořen:

